

Gemeenteraad Sittard-Geleen

Team Maatschappelijke Ontwikkeling
Uw brief van
Uw kenmerk
Zaaknummer Z/25/776133
Registratienr DOC-262860557
Behandeld door [REDACTED]
Onderwerp Actienetwerk en Actieplan Preventie zelfdoding Zuid-Limburg

Sittard-Geleen, 3 maart 2026

Beste leden van de gemeenteraad,

VERZONDEN U 5 MAAKI 2026

Via deze brief informeren wij u over de uitvoering van het suïcidepreventiebeleid binnen het regionale gezondheidsbeleid 2025-2030 *Gezondheid nu, voor later!* De komende periode worden alle Zuid-Limburgse gemeenteraden door hun colleges geïnformeerd.

Wij hebben ingestemd met:

- de oprichting van het Actienetwerk Preventie zelfdoding Zuid-Limburg;
- het opstellen van een regionaal actieplan 2027–2030;
- het verlenen van subsidie aan de GGD Zuid-Limburg om in 2026 de coördinatie hiervan op zich te nemen.

De noodzaak is groot. Jaarlijks overlijden in Nederland bijna 1900 mensen door zelfdoding – gemiddeld vijf per dag. Het is daarmee de belangrijkste doodsoorzaak onder jongeren van 10 tot 30 jaar. In 2024 overleden in Zuid-Limburg 61 personen door zelfdoding en deden naar schatting 1.220 een poging. Een aanzienlijk deel is niet in beeld bij de GGZ (Kerncijfers en trends in suïcidaliteit, Regiobeeld Zuid-Limburg 2025). Daarom is een brede, domein overstijgende samenwerking tussen GGZ, sociaal domein, onderwijs, welzijn, werkgevers, inwoners en ervaringsdeskundigen essentieel.

Wet integrale suïcidepreventie

Per 1 januari 2026 is integrale suïcidepreventie onderdeel van de Wet publieke gezondheid. Gemeenten zijn verplicht suïcidepreventiebeleid te ontwikkelen als onderdeel van de gemeentelijke gezondheidsnota. Binnen een jaar na vaststelling van het landelijke gezondheidsbeleid (vastgesteld op 12 december 2025) moeten gemeenten dit beleid opnemen. Gemeente Sittard-Geleen krijgt jaarlijks 50.000 euro van het Rijk voor de uitvoering van suïcidepreventie.

Regionaal gezondheidsbeleid

Alle Zuid-Limburgse gemeenteraden hebben in 2025 het regionale gezondheidsbeleid 2025–2030 *Gezondheid nu, voor later!* vastgesteld. Uw gemeenteraad heeft dit regionale gezondheidsbeleid op 3 juli 2025 vastgesteld. Suïcidepreventie is hierin opgenomen binnen de pijler *Gezonde Geest*. Het streven is het aantal suïcides en suïcidepogingen in Zuid-Limburg terug te dringen door in te zetten op het vergroten van

bewustwording en het versterken van regionale samenwerking tussen betrokken partners. De Zuid-Limburgse gemeenten willen deze taak samen regionaal uitvoeren. Zo kunnen zij slagkracht bundelen, expertise delen en middelen efficiënt inzetten. Hiermee voldoen we aan de wettelijke taak om suïcidepreventiebeleid op te nemen in de gemeentelijke gezondheidsnota.

Advies werkgroep Preventie Zelfdoding

In 2025 is een werkgroep Preventie Zelfdoding Zuid-Limburg gestart om uit te werken hoe gemeenten het beste uitvoering kunnen geven aan hun suïcidepreventiebeleid. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van gemeenten, GGZ-instellingen, de GGD Zuid-Limburg en collega's (waaronder een ervaringsdeskundige) van het Actienetwerk Zelfmoordpreventie Midden- en Noord-Limburg. Een afvaardiging van de werkgroep is eenmalig aangesloten bij de Adviesraad Sociaal Domein Zuid-Limburg om hen mee te nemen in de ontwikkelingen en input op te halen.

De werkgroep adviseert een regionaal actienetwerk op te richten, een gezamenlijk actieplan op te stellen en een kartrekker aan te stellen voor de coördinatie zoals in Noord- en Midden-Limburg.

Actienetwerk Preventie zelfdoding Zuid-Limburg

Het actienetwerk wordt een regionaal samenwerkingsverband van organisaties, professionals en inwoners, vergelijkbaar met het netwerk in Midden-Limburg. Het actienetwerk in Midden-Limburg heeft de afgelopen periode aangetoond dat deze manier van netwerksamenwerking resultaat oplevert (Inspectierapport VWS, Toezicht op netwerken suïcidepreventie, 2024). Door aan te sluiten bij de coalitie in Noord- en Midden-Limburg ontstaat er een provinciale beweging en groeit de landelijke dekking van regionale netwerken. Dit versterkt de zichtbaarheid.

Het actienetwerk maakt gebruik van het bewezen effectieve European Alliance Against Depression (EAAD) model. Het EAAD model richt zich op 5 verschillende niveaus:

1. Publieksvoorlichting en destigmatisering;
2. Training van sleutelfiguren (bijv. huisartsen, sociaal werkers, onderwijs);
3. Gerichte aanpak voor mensen met een hoog risico op suïcide en hun omgeving;
4. Verbetering van de samenwerking tussen diverse partners;
5. Beperken van toegang tot dodelijke middelen.

Hierdoor ontstaat een geïntegreerde aanpak waarbij verschillende domeinen samenwerken.

In suïcidaal gedrag spelen meerdere factoren een rol. Het EAAD-model werkt omdat verschillende onderdelen van de samenleving ieder een stukje van de puzzel vormen. Door hen allemaal te betrekken ontstaat een vangnet waarin risico's eerder worden opgemerkt en interventies elkaar kunnen versterken.

Actieplan 2027–2030

In 2026 stelt het actienetwerk een regionaal actieplan op voor de periode 2027-2030. Hiermee sluit de looptijd van het regionale uitvoeringsplan aan op die van het regionale gezondheidsbeleid.

In het actieplan staan :

- concrete acties en verantwoordelijkheden;
- monitoring via landelijke indicatoren en KPI's.

Bij het opstellen van het actieplan wordt ook input bij de adviesraden Sociaal Domein van de verschillende gemeenten opgehaald en meegenomen.

Rol van GGD Zuid-Limburg

De GGD is coördinator. Dit is passend gezien haar:

- onafhankelijke rol;
- wettelijke taken binnen de Wet publieke gezondheid;
- coördinerende rollen in diverse regionale en landelijke programma's op het gebied van mentale gezondheid en
- sterke data- en analysecapaciteit.

De GGD is op 1 februari 2026 gestart als coördinator.

Communicatie

Op het gebied van communicatie richten we ons in 2026 op:

- publieke aankondiging van het actienetwerk;
- het betrekken van partners en inwoners;
- monitoring en terugkoppeling van resultaten;
- aansluiting bij regionale en landelijke campagnes.

Financiën

Voor 2026 vraagt de GGD Zuid-Limburg in totaal 120.746 euro. Dit budget is voor de coördinatie, projectondersteuning en een werkbudget voor o.a. communicatie.

Gemeenten dragen bij naar rato van inwoners. De bijdrage van Sittard-Geleen van 18.609 euro past binnen de Rijksmiddelen. De subsidie is toegekend op grond van artikel 4:23 lid 3 sub d Awb met toepassing van de Algemene subsidieverordening Sittard-Geleen 2020. De hardheidsclausule is toegepast om de aanvraag in behandeling te kunnen nemen buiten de daarvoor gestelde termijn. Op deze manier kan de subsidie worden verstrekt en nog dit jaar al gestart worden met uitvoering geven aan de Wet integrale suïcidepreventie.

In het actieplan staat aanvankelijk een begroting voor 2027, gebaseerd op circa 80% van de rijksmiddelen voor suïcidepreventie van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. De overige 20% blijft voor iedere gemeente beschikbaar voor lokale invulling in aansluiting op het gezondheidsbeleid en het actieplan. In gemeente Sittard-Geleen kun je dan denken aan het financieel ondersteunen van inwonersinitiatieven op het gebied van mentale gezondheid en preventie zelfdoding zoals Walk into the Light. We onderzoeken nog wat we met het resterende bedrag voor suïcidepreventie in 2026 incidenteel kunnen doen, naast het ondersteunen van inwonersinitiatieven zoals Walk into the Light.

Vervolg

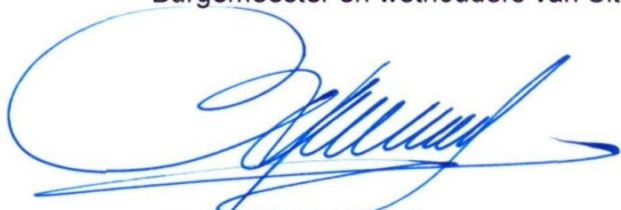
Alle Zuid-Limburgse gemeenten besluiten uiterlijk medio maart 2026 over deelname en financiering.

Inwoners, ervaringsdeskundigen en adviesraden Sociaal Domein worden betrokken bij het opstellen van het actieplan.

Het actieplan 2027–2030 en de begroting 2027 worden ter besluitvorming in het vierde kwartaal van 2026 aan de Zuid-Limburgse colleges voorgelegd. Wij informeren u hierover.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

mr. J.Th.C.M. Verheijen,
burgemeester

drs. L.J.F.P. Busschops,
gemeentesecretaris/ algemeen directeur